

Britské špeciálne jednotky zabíjali afganských civilistov kvôli lepšej štatistike

- CZ24 News | 5. srpna 2022

UK/AFGHANISTAN: V Británii prebieha škandál okolo vyšetrovania BBC týkajúceho sa jednej z letiek 22. špeciálneho leteckého pluku (SAS), ktorý sa angažoval v Afganistane. Eskadra dorazila do afganskej provincie Helmand v novembri 2010 a pôsobila tam šesť mesiacov. V tom čase bola provincia jedným z najnebezpečnejších miest v Afganistane, kde boli prepady Talibanu a bomby pri cestách bežné a armáda utrpela ťažké straty. Podľa britského ministerstva obrany tam konali "odvážne a profesionálne", pričom dodržiavali "najvyššie štandardy".

Po prečítaní výsledkov novinárskeho vyšetrovania je však takéto hodnotenie otázne. Zo správ špeciálnych síl vyplýva, že eskadra operujúca v tomto regióne Afganistanu v rokoch 2010-2011 vykonala viac ako desiatku zadržiavacích razií, známe aj ako razie „zabiť alebo zajať“, počas ktorých veliteľov Talibanu zadržali a zničili siete na výrobu výbušných zariadení.

V rokoch 1984-1986 som bojoval na juhu Afganistanu ako súčasť 173. samostatného oddielu špeciálnych síl, ktorý bol umiestnený neďaleko Kandaháru. V roku 1984 bol Helmand tiež súčasťou našej oblasti zodpovednosti, takže chápem situáciu, v ktorej sa britské špeciálne jednotky ocitli po takmer štvrtstoročí. Takéto operácie sa vykonávajú v oblastiach kontrolovaných povstalcami, kde ich vodcovia chápu, že sú cieľom špeciálnych jednotiek. A preto je to veľmi nebezpečné. Hlavnou zložkou úspechu v takýchto operáciách sú spoľahlivé informácie o objekte, ako aj rýchlosť a súdržnosť akcií. Ale podľa vyšetrovacích materiálov to bolo s informáciami nie všetko v poriadku. Viaceré zdroje zapojené do výberu cieľov pre operácie uviedli pre BBC, že počas výberového procesu boli vážne problémy so spoľahlivosťou spravodajských údajov.

Podľa britského predstaviteľa, ktorý bol prítomný pri výbere cieľov v Helmande v roku 2011, „Chlapci zo spravodajských služieb robili zoznamy ľudí, o ktorých si mysleli, že sú Taliban. Zoznamy mali byť podrobené krátkej diskusii. Potom ich odovzdali špeciálnym jednotkám, ktoré dostali rozkaz zabiť alebo zajať. Podľa zdroja bol výber cieľov unáhlený. "Nemuselo to nevyhnutne znamenať 'podme ich všetkých pozabíjať', ale určite tu bol tlak na zlepšenie čísel, čo v podstate znamenalo rýchle úsudky o týchto ľuďoch," povedal.

V skutočnosti nie je nič zlé na dosahovaní vysokých výsledkov. Je zlé, keď sa snažia tento cieľ dosiahnuť akýmkoľvek spôsobom. Predtým som čítal o počte úspešných zabíjání a zajatí, ktoré vykonala 22. letka. Výsledky boli v stovkách. Keďže som vedel, aké ťažké je v tomto prípade dosiahnuť vysoký výkon, potešili ma ich činy. V skutočnosti však všetko bolo inak.

Okamžite vyvstáva otázka: ako mohli britské komandá tak otvorene operovať v oblastiach kontrolovaných Talibanom? Pamätám si, že v takejto situácii mohol akýkoľvek výstrel ohroziť celú operáciu. Mudžahedíni sa veľmi rýchlo zhromaždili a odrezali cestu k úteku z dediny. A tu už šesť mesiacov aktívne pracujú špecialisti v provinciách a ani jedna strata, ale Taliban bol za šesť mesiacov sekaný na stovky. Možno preto, že nepracovali v zónach kontrolovaných Talibanom? Možno to boli obyčajné pokojné dediny? Podľa vyšetrovania BBC si "dôstojníci (pluku SAS) tiež všimli, že počas značného počtu náletov bolo zabitých viac ľudí, ako bolo zabavených zbraní, ktoré boli údajne zhabané z miesta činu." To nám umožňuje predpokladať, že SAS strieľalo na neozbrojených ľudí a že pracovníci SAS mohli sfalšovať dôkazy tým, že na mieste činu po zabíjaní ľudí nastražili zbrane. Ako píše BBC, „jeden z vyšších dôstojníkov špeciálnych síl krajiny v tajnej správe vyjadril obavy, že v

tomto prípade môže ísť o „úmyselnú politiku“ nezákonného zabíjania (čo znamená úmyselné zabíjanie mladých mužov vo vojenskom veku). Keď si to prečítate, dôjdete k záveru, že Briti vytvorili v Afganistane absolútny chaos. Hlúpo zabíjali civilistov, aby ukázali dobré výsledky.

Ako sa však ukázalo, nielen oni. Po tom, čo sa v Austrálii objavili podobné obavy, tam bolo nariadené vyšetrovanie, ktoré našlo „vierohodné dôkazy“, že príslušníci austrálskych špeciálnych síl boli vinní z nezákonného zabitia 39 ľudí a použitia „prihodených zbraní“ na ospravedlnenie strelby. Novinári BBC zistili, že po sebe nasledujúce letky SAS súťažili o to, kto získa najviac zabití.

BBC navštívilo niekoľko domov, ktoré v rokoch 2010-2011 prehľadala letka SAS. V malej dedinke Nad Ali v Helmande objavili novinári v ranných hodinách 7. februára 2011 dom, v ktorom bolo zabitých deväť Afgancov vrátane tínedžera. Na stenách domu boli diery po guľkách. BBC ukázala fotografie z miesta činu balistickým expertom, ktorí povedali, že diery po guľkách ukázali, že niektoré výstrely boli vypálené zhora nadol, čo vylúčilo prestrelku. Diery po guľkách v stenách naznačujú, že strieľali ľudí ležiacich na zemi. SAS má svoj charakteristický rukopis – mŕtvy dostal minimálne dve guľky: do hlavy a srdca. Tento rukopis rozpoznali svedkovia následkov týchto vražd v Afganistane.

Okrem toho. Veliteľ jednotky plniacej úlohu píše správu o výsledku – v týchto správach bolo zaznamenané, že dôvody na použitie zbraní boli často totožné. To vzbudilo podozrenie. „Pri náletoch bolo zabitých príliš veľa ľudí a poskytnuté vysvetlenia nedávali zmysel,” povedal vysoký dôstojník SAS.

V rokoch vojenskej prítomnosti sovietskej armády v Afganistane kolektívny Západ, ako aj teraz, rozpútal informačnú vojnu proti ZSSR a obvinil sovietskych vojakov z rabovania a zabíjania civilistov. Vyskytli sa v tom čase podobné vojenské zločiny našich vojakov? Samozrejme, toto je vojna a môže sa v nej stať čokoľvek. V rámci OKSVA však vojenská prokuratúra fungovala ako hodinky. Aktívne jej pomáhali aj dôstojníci špeciálneho oddelenia armády.

V našom kandahárskom oddiele sa vyskytol prípad, keď v lete 1984 na hraniciach s Pakistanom v oblasti Spin-Boldak 3. rota oddielu v noci ostreľovala civilnú Volgu, ktorá odmietla uposlúchnuť požiadavku zastaviť. Išlo však o auto s civilnými pasažiermi. A pod palbu spadli vlastnou vinou, pretože sa počas zákazu vychádzania pohybovali a neposlúchli. To dávalo bezpodmienečné právo používať zbrane. A po súde by to bolo založené. Veliteľ roty nahlásil incident veliteľovi práporu, ten však vydal úplne divoký rozkaz: „Všetkých spratať a auto schovajte!” Čo sa aj podarilo. Môžem predpokladať, že dôvodom takéhoto rozkazu bolo, že táto jednotka špeciálnych síl v tom čase zaujímala popredné miesto z hľadiska výkonnosti v Afganistane – a veliteľ práporu nechcel výsluchy. Ale všetko tajomstvo sa skôr či neskôr vyjasní. Už po pár rokoch bol veliteľ práporu súdený, dostal solídny trest. Za mrežami skončili aj vykonávatelia.

V susednom oddieli bol veliteľ skupiny odsúdený za rabovanie – v dôsledku toho sa aj sedel. Za 28 mesiacov vojny som nikdy nič podobné nevidel ani nepočul. Verím, že po mojej výmene sa nič také nestalo. Svet špeciálnych jednotiek je malý, informácie sa šíria rýchlo. A to v dvoch brigádach špeciálnych síl, v každej je asi 3000 ľudí.

A tu za pol roka sa jedna letka SAS, kde je len 65 ľudí, „nakopila civilistov“, ako eskadra smrti niekde v Guatemale. Prístup našich a britských špeciálnych jednotiek je zrejme úplne odlišný. My nie sme vo vojne s civilistami, ale oni sú vo vojne.

Pamätám si, ako jedného dňa pri východe narazili v tme na našu skupinu dvaja Afganci. Otec a syn. Aby o nás mudžahedínom nepovedali, zadržali sme ich a zobrali so sebou – aby sme ich po splnení úlohy prepustili. Ale v noci sa synovi podarilo ujsť od jeho sprievodu. A ráno priviedol zástup duchov,

s ktorými sme niekoľko hodín bojovali v obklúčení. Keď prileteli helikoptéry, uistil som sa, že sme všetci na palube, dal som otcovi silný kopanec, aby som urýchlil stretnutie so synom, a odleteli sme. Chápete, že som sa na neho a jeho syna hneval. Ale ani ma nenapadlo s nimi urobiť inak.

Spravodlivosť víťazí?

Tak sa nakoniec zistilo, že letky SAS medzi sebou usporiadali krvavú súťaž – kto zabije najviac civilistov. V dôsledku toho to novinárom povedali samotní dôstojníci SAS. Zástupca náčelníka štábu britských špeciálnych síl napísal, že ak sú tieto podozrenia správne, potom letka SAS „konala neoprávnene z hľadiska etiky a práva“.

Nedá sa povedať, že by britské orgány činné v trestnom konaní a vedenie špeciálnych síl tieto obvinenia ignorovali. Vyšetrovanie viedla pred desiatimi rokmi Kráľovská vojenská polícia. Narazila však na odpor vedenia špeciálnych síl a potom vedenia britského generálneho štábu. Existuje dôvod domnievať sa, že komandá kryl ich bývalý veliteľ, neskorší generál a náčelník generálneho štábu Mark Carlton-Smith. Vyšetrovanie bolo uzavreté. Ministerstvo obrany uviedlo, že sa nenašli žiadne dôkazy o zločinoch. Vyšetrovací tím je však stále presvedčený o opaku.

A čo britská spoločnosť? Bola rozhorčená, zdesená? Skôr naopak. Teraz v britskom segmente siete začala kampaň na odsúdenie BBC za diskreditáciu britskej armády. Niektorí si pri čítaní tohto textu pomyslia: napriek všetkému boli v Británii slobodné médiá schopné nestranne odhaliť fakty o zločinoch ich vlastných špeciálnych jednotiek v Afganistane. A tu máme...

Od zločinov uplynulo viac ako 10 rokov a až teraz BBC vytiahla svoje vyšetrovanie na svetlo božie. A to zďaleka nie je prvé novinárske vyšetrovanie udalostí počas okupácie Afganistanu. Novinári citovali dôkazy a fakty, ale iba jeden britský vojak bol v Afganistane verejne odsúdený za vojnové zločiny.

Zdroj: FB Armadni Magazin